

Ен Фаусто-
Стерлинг

Петте пола*

Зошто машкиот и женскиот
не се доволни

Во 1843, Леви Сјудам, 23-годишен жител на Салисбери, Конектикат, побара од градскиот избирачки одбор да го потврди неговото право да гласа како Виговец' во жестоко оспоруваните локални избори. Барањето покрена бура од приговори од опозиционата партија, заради разлози кои мора да се ретки во анализите на американската демократија: беше кажано дека Сјудам е повеќе женско отколку машко и затоа (осумдесетина години пред правото на глас да биде проширено на жените) не треба да му биде дозволено да гласа. Со цел се реши спорот бил доведен лекар, некојси Вилијам Џемс Бари, за да го прегледа Сјудам. И, веројатно откако се соочил со фалус, добриот доктор го прогласил изгледниот гласач за машко. Со Сјудам во своите колони, Виговците победија на изборите со еден глас повеќе.

Меѓутоа, излезе дека дијагнозата на Бари била прерана. По неколку дена тој откри дека и покрај фалусот Сјудам имал редовна менструација и вагинален отвор. И неговите/нејзините физички и неговите/нејзините ментални predispositions беа далеку

* Статијата е за првпат објавена во *The Sciences*, March/April 1993

Anne Fausto-
Sterling

The Five Sexes*

Why Male and Female
are not Enough

In 1843 Levi Suydam, a twenty-three-year-old resident of Salisbury, Connecticut, asked the town board of selectmen to validate his right to vote as a Whig' in a hotly contested local election. The request raised a flurry of objections from the opposition party, for reasons that must be rare in the annals of American democracy: it was said that Suydam was more female than male and thus (some eighty years before suffrage was extended to women) could not be allowed to cast a ballot. To settle the dispute a physician, one William James Barry, was brought to examine Suydam. And, presumably upon encountering a phallus, the good doctor declared the prospective voter male. With Suydam safely in their column the Whigs won the election by a majority of one.

Barry's diagnosis, however, turned out to be somewhat premature. Within a few days he discovered that, phallus notwithstanding, Suydam menstruated regularly and had a vaginal opening. Both his/her physique and his/her mental predispositions were more complex than was the

* First published in *The Sciences*, March/April 1993

посложени од како што прво се мислеше. Тој/Таа имаше тесни рамења и широки колкови и чувствуваше повремени сексуални копнежи кон жени. „Женствените наклоности“ на Судам, „како што е склоноста кон живи бои, кон парчиња текстил, споредувајќи ги и комбинирајќи ги, и аверзијата кон телесната работа, и неспособноста да ја изведува истата, беа забележени од мнозинството“, напиша подоцна Бари. Не е јасно дали Сјудам го загубил или задржал гласот, и дали изборните резултати биле изменети.

Западната култура е длабоко приврзана кон идејата дека постојат само два пола. Дури и јазикот одбива други можности; така, за да пишувам за Леви Сјудам морав да изумам конвенции - тој/таа (s/he i his/her) - за да означам некој/а кој/а не е ниту машко ниту женско или кој/а е можеби обата пола воедно. Исто така, правно секој возрасен е или маж или жена, и разликата, се разбира, не е тривијална. За Сјудам таа разлика значеше право на глас; денес таа значи да се биде подобен, или изземен, од регрутација, или да се биде подложен, на различни начини, на голем број закони што го покриваат бракот, семејството и човековата интимност. Во многу делови од Соединетите Држави, на пример, двајца луѓе правно регистрирани како мажи не можат да имаат сексуални односи без да ги прекршат одредбите против содомијата.

Но, ако државата и правниот систем имаат интерес да го зачуваат дво-партискиот полов систем, тие тогаш се во конфликт со природата. Имено, ако се изразиме биолошки, има повеќе градации што одат од женското кон машкото; и, зависно од тоа како ќе ги наречеме нагаѓањата, можеме да тврдиме дека по тој спектар лежат барем пет пола - а веројатно дури и повеќе.

first suspected. S/he had narrow shoulders and broad hips and felt occasional sexual yearnings for women. Suydam's "feminine propensities, such a fondness for gay colors, for pieces of calieo, comparing and placing them together, and an aversion for bodily labor, and in inability to perform the same, were remarked by many," Barry later wrote. It is not clear whether Suydam lost or retained the vote, or whether the election results were revised.

Western culture is deeply committed to the idea that there are only two sexes. Even language refuses other possibilities; thus to write about Levi Suydam I have had to invent conventions - s/he and his/her - to denote someone who is not clearly neither male nor female or who is perhaps both sexes at once. Legally, too, every adult is either man or woman, and the difference, of course, is not trivial. For Suydam it meant the franchise; today it means being available for, or exempt from, draft registration, as well as being subject, in various ways, to a number of laws governing marriage, the family and human intimacy. In many parts of the United States, for instance, two people legally registered as men cannot have sexual relations without violating anti-sodomy statutes.

But if the state and the legal system have an interest in maintaining a two-party sexual system, they are in defiance of nature. For biologically speaking, there are many gradations running from female to male; and depending on how one calls and shots, one can argue that along that spectrum lie at least five sexes - perhaps even more.

Извесно време истражувачите на медицината го признаваат поимот на интерсексуално тело. Но, стандардната медицинска литература го користи терминот интерсекс како сеопфатен термин за три главни подгрупи со извесна мешавина на машки и женски карактеристики: таканаречените вистински хермафродити, коишто ги нарекувам херми, што поседуваат еден тестис и еден јајник (цевки, или гонади што произведуваат сперма и јајца); машките псеудохермафродити („мермите“), кои имаат тестиси и некои аспекти на женски гениталии но немаат јајници; и женските псеудохермафродити („фермите“), кои имаат јајници и некои аспекти на машки гениталии, но на кои им недостасуваат тестиси. Секоја од овие категории е комплексна по себеси; процентот на машки и женски карактеристики, на пример, може енорно да варира кај припадниците на истата подгрупа. Згора на тоа, внатрешниот живот на луѓето од секоја подгрупа - нивните посебни потреби и нивните проблеми, привлекувања и одбивања - останаа неистражени од страна на науката. Но, врз основа на она што е познато за нив, сугерирам дека трите интерсекса, херм, мерм и ферм, заслужуваат да бидат разгледувани како посебни и самостојни пола. Всушност, ќе тврдам и дека полот е неизмерен, бескрајно еластичен континуум кој им се опира на ограничувањата и на петте категории.

Воопшто не изненадува тоа што е многу тешко да се процени фреквенцијата на интерсексуалноста, а уште потешко фреквенцијата на секој од трите дополнителни пола: тоа не е таков вид информација што некој доброволно ќе ја даде кога аплицира за работа. Психологот Џон Мони (John Money) од Универзитетот Џон Хопкинс (John Hopkins), специјалист во проучувањето на конгениталните дефекти на сексуалните органи, сугерира дека интерсексуалците можат да

For some time medical investigators have recognized the concept of the intersexual body. But the standard medical literature uses the term intersex as a catch-all for three major subgroups with some mixture of male and female characteristics: the so-called true hermaphrodites, whom I call herms, who possess one testis and one ovary (the sperm-and egg-producing vessels, or gonads); the male pseudohermaphrodites (the “merms”), who have testes and some aspects of the female genitalia but no ovaries; and the female pseudohermaphrodites (the “ferms”), who have ovaries and some aspects of the male genitalia but lack testes. Each of those categories is in itself complex; the percentage of male and female characteristics, for instance, can vary enormously among members of the same subgroup. Moreover, the inner lives of the people in each subgroup – their special needs and their problem, attractions and repulsions – have gone unexplored by science. But on the basis of what is known about them I suggest that the three intersexes, herm, merm and ferm, deserve to be considered additional sexes each in its own right. Indeed, I would argue further that sex is a vast, infinitely malleable continuum that defies the constraints of even five categories.

Not surprisingly, it is extremely difficult to estimate the frequency of intersexuality, much less the frequency of each of the three additional sexes: it is not the sort of information one volunteers on a job application. The psychologist John Money of John Hopkins University, a specialist in the study of congenital sexual-organ defects, suggests intersexual may constitute as many as 4 percent of births. As I point out to my students at Brown University, in a student body of about 6000 that fraction, if cor-

конституираат дури и до 4 проценти од родените. Како што им укажувам на моите студенти од Универзитетот Браун, во едно студентско тело од 6.000 студенти, таквиот процент, ако е точен, имплицира дека може да има дури и до 240 интерсексуалци во кампусот - секако доволно за да се формира некаков вид малцинско лоби.

Сепак во реалноста, малкумина такви студенти би стигнале до Браун во сексуално различни форми. Неодамнешните достигнувања во физиологијата и хируршката технологија сега им овозможуваат на лекарите да ги фатат интерсексуалците во моментот на раѓањето. Речиси веднаш таквите деца влегуваат во програма на хормонален и хируршки третман за да можат тивко да се приклучат кон општеството како „нормални“ хетеросексуални машки или женски деца. Подвлекувам дека мотивот воопшто не е конспиративен. Целта на политиката е изворно хуманитарна, одразувајќи ја желбата луѓето да можат да се „вклопат“ како физички така и психолошки. Во медицинската заедница, сепак, претпоставките зад таа желба, дека има само два пола, дека само хетеросексуалноста е нормална, дека има еден вистински модел на психолошко здравје - останаа речиси неиспитани.

Зборот хермафродит доаѓа од грчките имиња Хермес, инаку познат како гласник на боговите, покровител на музиката, контролор на сонштата или заштитник на животните, и Афродита, божицата на сексуалната љубов и убавината. Според грчката митологија, овие два бога станале родители на Хермафродит, кој на возраст од петнаесет години станал половина машко половина женско кога неговото тело се слеало со телото на некоја нимфа, во која тој се вљубил. Кај некои вистински хермафродити тестисот и јајникот раснат одделно, но билатерално; кај други раснат

rect, implies there may be as 240 intersexuals on campus – surely enough to form a minority campus of some kind.

In reality though, few such students would make it as far as Brown in sexual diverse form. Recent advances in physicians to catch most intersexuals at the moment of birth. Almost at once such infants are entered into a program of hormonal and surgical management so that they can slip quietly into society as “normal” heterosexual males or females. I emphasize that the motive is in no way conspiratorial. The aims of the policy are genuinely humanitarian, reflecting the wish that people be able to “fit in” both physically and psychologically. In the medical community, however, the assumptions behind that wish – that there are only two sexes, that heterosexuality alone is normal, that there is one true model of psychological health – have gone virtually unexamined.

The word hermaphrodite comes from the Greek names Hermes, variously known as the messenger of the gods, the patron of music, the controller of dreams or the protector of livestock, and Aphrodite, the goddess of sexual love and beauty. According to Greek mythology, those two gods parented Hermaphroditus, who as age fifteen became half male and half female when his body fused with his body of a nymph he fell in love with. In some true hermaphrodites the testis and the ovary grow separately but bilaterally; in others they grow together within the same organ, forming an ovo-testis. Not infrequently, at

заедно во истиот орган, образувајќи јајце-тестис. Не толку ретко, барем една од гонадите функционира сосем добро, произведувајќи или клетки на сперма или јајце клетки како и функционални нивоа на сексуални хормони - андроген или естроген. Иако во теорија е можно еден вистински хермафродит да стане и татко и мајка на едно дете, во практиката соодветните цевки и проводи не се така конфигурирани за да можат да се сретнат јајце клетката и спермата.

Наспроти вистинските хермафродити, псеудохермафродитите поседуваат две гонади од ист вид напоредно со вообичаениот машки (XY) или женски (XX) хромозомски состав. Но, нивните екстерни гениталии и секундарни полови карактеристики не соодветствуваат на нивните хромозоми. Така мермите имаат тестиси и XY хромозоми, а сепак тие исто така имаат вагина и клиторис, и во пубертетот честопати им се развиваат гради. Сепак, тие не менструираат. Фермите имаат јајници, два X хромозоми, а понекогаш и матка, но тие исто така имаат барем делумно мажествени надворешни гениталии. Без медицинска интервенција кај нив може да се развијат бради, длабоки гласови и пениси како кај возрасни.

Ниедна класификациска шема не може да направи ништо повеќе отколку да сугерира разновидност на сексуалната анатомија со која се соочуваме во клиничката практика. Во 1969 година, на пример, двајца француски истражувачи, Пол Гинет (Paul Guinet) од Клиниката за ендокринологија во Лион, и Жак Декур (Jacques Decourt), од Клиниката за ендокринологија во Париз, објаснија деведесет и осум случаи на хермафродитизам - на луѓе кои имаат и јајце-клеточно и тестикуларно ткиво - повторно, означувајќи ги единствено согласно појавата на надворешни гениталии и придружни проводи. Во

least one of the gonads functions quite well, producing either sperm cells or eggs, as well as functional levels of the sex hormones - androgens or estrogens. Although in theory it might be possible for a true hermaphrodite to become both father and mother to a child, in practice the appropriate ducts and tubes are not configured so that eggs and sperm can meet.

In contrast with the true hermaphrodites, the pseudohermaphrodites possess two gonads of the same kind along with the usual male (XY) or female (XX) chromosomal makeup. But their external genitalia and secondary sex characteristics do not match their chromosomes, yet they also have a vagina and a clitoris, and at puberty they often develop breasts. They do not menstruate, however. Females have ovaries, two X chromosomes and sometimes a uterus, but they also have at least partly masculine external genitalia. Without medical intervention they can develop beards, deep voices and adult-size penises.

No classification scheme could more than suggest the variety of sexual anatomy encountered in clinical practice. In 1969, for example, two French investigators, Paul Guinet of the Endocrine Clinic in Lyons and Jacques Decourt of the Endocrine Clinic in Paris, described ninety-eight cases of true hermaphroditism - again, signifying people with both ovarian and testicular tissue - solely according to the appearance of the external genitalia and the accompanying ducts. In some cases the people exhibited strongly feminine development. They had separate openings for the vagina and the urethra, a cleft vulva defined by both the large and the small labia, or vaginal

некои случаи луѓето пројавувале изразито женствен развој. Тие имале посебни отвори за вагината и уретрата, расцепена вулва ограничена и со големите и малите усни, или вагиналните усни, а во пубертетот тие развивале гради и обично започнувале да менструираат. Обично преголемиот и сексуално активен клиторис, кој понекогаш во пубертетот се заканувал да прерасне во penis, е обично тоа што ги терало да бараат медицинско внимание. Припадниците на една друга група исто така имале гради, тело од женствен тип, и менструација. Но нивните усни биле делумно соединети формирајќи некомплетен скротум (мадна ќеса). Фалусот (тука како ембриолошки термин за структурата што за време на вообичаениот развој се преобразува или во клиторис или во penis) бил долг помеѓу 1,5 и 2,8 инчи; тие уринирале преку уретра што се отворала во или близу вагината.

Најзачестената форма на вистински хермафродити на која наишле Гине и Декур - 55 проценти - имале помажествен физички изглед. Кај тие луѓе уретрата оди или низ фалусот или близу фалусот, кој повеќе личи на penis отколку на клиторис. Менструалната крв излегува периодично во тек на уринарањето. Но, и покрај релативно машкиот изглед на гениталните, за време на пубертетот се развиваат гради. Можно е некој примерок поголем од деведесет и осум т.н. вистински хермафродити да донесе уште поголеми контрасти и префинетости. Доволно е да се каже дека разликите се толку разнообразни што само преку истражувачка хируршка операција може да се дознае кои делови ги има и што е на што припоено.

Ембриолошкото потекло на хермафродитите луѓе јасно се вклопува во она што е познато за машкиот и женскиот сексуален развој. Ембрионската гонада генерално рано во развојот одбира да следи или

lips, and at puberty they developed breasts and usually begin to menstruate. It was the oversize and sexually alert clitoris, which threatened sometimes at puberty to grow into a penis, that usually impelled them to seek medical attention. Members of another groups also had breasts and a feminine body type, and they menstruated. But their labia were at least partly fused, forming an incomplete scrotum. The phallus (here an embryological term for a structure that during usual development goes on to form either a clitoris or a penis) was between 1.5 and 2.8 inches long; nevertheless, they urinated through a urethra that opened into or near the vagina.

By far the most frequent form of true hermaphrodite encountered by Guinet and Decourt - 55 percent - appeared to have a more masculine physique. In such people the urethra runs either through or near the phallus, which looks more like a penis than a clitoris. Any menstrual blood exits periodically during urination. But in spite of the relatively male appearance of the genitalia, breasts appear at puberty. It is possible that a sample larger than ninety-eight so-called true hermaphrodites would yield even more contrasts and subtleties. Suffice it to say that the varieties are so diverse that it is possible to know which parts are present and what is attached to what only after exploratory surgery.

The embryological origins of human hermaphrodites clearly fit what is known about male and female sexual development. The embryonic gonad generally chooses early in development to follow either a male or a female

машка или женска сексуална патека; сепак, за ово-тестисот, таквиот избор е заплеткан. Слично, ембрионскиот фалус најчесто завршува како клиторис или пенис, но постоењето на средни состојби воопшто не е изненадување за ембриологот. Исто така, има и уро-генитални испапчувања во ембрионот кои обично или остануваат отворени и стануваат вагинални усни или се спојуваат и стануваат скротум. Кај некои хермафродити, сепак, изборот отворање или затворање е амбивалентен. Најпосле, сите ембриони кај цицачите имаат структури што можат да станат женски утерус и јајцеводи, како и структури што можат да станат дел од машкиот систем за транспортирање сперма. Типично дегенерира или машкиот или женскиот состав на овие примордијални генитални органи, а структурите што остануваат ја достигнуваат нивната полово-соодветна иднина. Кај хермафродитите и двата состава органи се развиваат во различен степен.

Самата интерсексуалност е стара новина. На пример, хермафродитите честопати се среќаваат во приказните за потеклото на човекот. Секој библиски зналец верувал дека Адам го започнал животот како хермафродит и дека подоцна бил поделен на двајца луѓе - на машко и женско - откако ја изгубил наклоноста. Според Платон, некогаш одамна имало три пола - машки, женски и хермафродитски - но третиот пол се загубил со текот на времето.

И Талмудот и Тосефтата, еврејски книги на законот, вклучуваат опширни прописи за луѓето со мешан пол. Тосефтата јасно им забранува на хермафродитите да го наследуваат имотот на нивните татковци (како и ќерките), насамо да остануваат со жени (како и синовите) или да се бричат (како и мажите). Кога хермафродитите менструираат тие мора да бидат

sexual pathway; for the ovo-testis, however, that choice is fudged. Similarly, the embryonic phallus most often ends up as a clitoris or a penis, but the existence of intermediate states comes as no surprise to the embryologist. There are also uro-genital swellings in the embryo that usually either stay open and become the vaginal labia or fuse and become a scrotum. In some hermaphrodites, though, the choice of opening or closing is ambivalent. Finally, all mammalian embryos have structures that can become the female uterus and the fallopian tubes, as well as structures that can become part of the male sperm-transport system. Typically either the male or the female set of those primordial genital organs degenerates, and the remaining structures achieve their sex-appropriate future. In hermaphrodites both sets of organs develop to varying degrees.

Intersexuality itself is old news. Hermaphrodites, for instance, are often featured in stories about human origins. Early biblical scholars believed that Adam began life as a hermaphrodite and later divided into two people - a male and a female - after falling from grace. According to Plato there once were three sexes - male, female and hermaphrodite - but the third sex was lost in time.

Both the Talmud and the Tosefta, the Jewish books of law, list extensive regulations for people with mixed sex. The Tosefta expressly forbids hermaphrodites to inherit their fathers' estates (like daughters), to seclude themselves with women (like sons) or to shave (like men). When hermaphrodites menstruate they must be isolated from men (like women); they are disqualified from serv-

изолирани од мажите (како и жените); тие се дисквалификувани и не можат да служат како сведоци или свештеници (како и жените), но законите за педерастајата се применливи за нив.

Во Европа, кон крајот на средниот век се создаде образец кој трае до денес: хермафродитите се принудени да изберат востановена родова улога и да се држат до неа. Казната за престапот честопати била смрт. Така, во 17-от век, еден шкотски хермафродит кој живеел како жена бил жив закопан откако ја забременил ќерката на господарот/господарката.

За да се разрешат прашањата за наследство, легитимноста, татковството, наследувањето на титулите и подобноста за извесни професии, модерниот Англосаксонски правен систем налага новороденчињата да бидат регистрирани или како машки или како женски. Во Соединетите Држави денес определувањето на полот е регулирано со државни закони. Илиноис овозможува возрасните да го сменат полот кој е запишан во изводот за раѓање доколку лекарот потврди дека извршил соодветна хируршка интервенција. Од друга страна, Њујоршката академија за медицина зазема спротивно стојалиште. И покрај хируршките измени на надворешните гениталии, академијата тврдеше во 1966 дека хромозомскиот пол останува ист. Според таа мерка, желбата на личноста да го сокрие неговиот или нејзиниот првобитен пол не може да е појака од јавниот интерес за заштита од измама.

Во текот на ова столетие медицинската заедница го комплетираше она што го започна правниот свет - комплетно бришење на која и да е форма на отелотворен пол што не се потчинува на хетеросексуалниот образец машко-женско. Иронично, пософистицираното познание на комплексноста на сексуалните

ing as witnesses or as priests (like women), but the laws of pederasty apply to them.

In Europe a pattern emerged by the end of the Middle Ages that, in a sense, has lasted to the present day: hermaphrodites were compelled to choose an established gender role and stick with it. The penalty for transgression was often death. Thus in 1600s a Scottish hermaphrodite living as a woman was buried alive after impregnating his/her master's daughter.

For questions of inheritance, legitimacy, paternity, succession to title and eligibility for certain professions to be determined, modern Anglo-Saxon legal systems require that newborns be registered as either male or female. In the U.S. today sex determination is governed by state laws. Illinois permits adults to change the sex recorded on their birth certificates should a physician attest to having performed the appropriate surgery. The New York Academy of Medicine, on the other hand, has taken an opposite view. In spite of surgical alterations of the external genitalia, the academy argued in 1966, the chromosomal sex remains the same. By that measure, a person's wish to conceal his or her original sex cannot outweigh the public interest in protection against fraud.

During the century the medical community has completed what the legal would began - the complete erasure of any form of embodied sex that does not confirm to a male-female, heterosexual pattern. Ironically, a more sophisticated knowledge of the complexity of sexual systems has led to the repression of such intricacy.

системи доведе до потиснување на таквата сложеност. Во 1937 година, урологот Хју Х. Јанг (Hugh H. Young) од Универзитетот Џон Хопкинс публикуваше еден том насловен Генитални абнормалности, хермафродитизам и слични адренални болести. Книгата е извонредна по својата ерудиција, научната проникливост и широчината. Во неа Јанг собира изобилство грижливо документирани истории на случаи за да го докаже и проучи медицинскиот третман на таквите „несреќни случаи при раѓањето“. Јанг не дава суд за луѓето кои ги проучува, ниту пак се обидува да ги присили на третман оние интерсексуалци кои ја отфрлиле таквата опција. Тој покажа и невообичаена непристрасност упатувајќи на луѓето кои имале сексуални доживувања и како мажи и како жени како на „хермафродити практичари“.

Еден од поинтересните случаи на Јанг е хермафродитот наречен Ема кој пораснал како женско. Ема има и пенисовиден клиторис и вагина, кои и/му овозможувале да има „нормален“ хетеросексуален секс и со мажи и со жени. Како тинејџер Ема имала секс со голем број девојки кои многу ја привлекувале, но на деветнаесетгодишна возраст таа/тој се венчала со маж. За жал, тој ѝ пружал малку сексуално задоволство (иако тој немал никакви поплаки), и затоа за време на бракот и потоа Ема ги држел/а девојките како бонус. Од време на време имал/а задоволителен секс со нив. Јанг го опишува својот субјект како наизглед „сосема задоволен дури и среќен“ Во разговорот Ема повремено му кажувала за нејзината/неговата желба да биде маж, околноста за која Јанг вели дека е релативно лесно да се предизвика. Но одговорот на Ема задава херојски удар во полза на сопствениот интерес:

In 1937 the urologist Hugh H. Young of Johns Hopkins University published a volume titled *Genital Abnormalities, Hermaphroditism and Related Adrenal Diseases*. The book is remarkable for its erudition, scientific insight and open-mindedness. In it Young drew together a wealth of carefully documented case histories to demonstrate and study the medical treatment of such “accidents of birth.” Young did not pass judgment on the people who had had sexual experiences as both men and women as “practicing hermaphrodites.”

One of Young’s more interesting cases was a hermaphrodite named Emma who had grown up as a female. Emma had both a penis-size clitoris and a vagina, which made it possible for him/her to have “normal” heterosexual sex with both men and women. As a teenager Emma had had sex with a number of girls to whom s/he was deeply attracted; but at the age of nineteen s/he had married a man. Unfortunately, he had given Emma little sexual pleasure (though he had had no complaints), and so throughout that marriage and subsequent ones Emma had kept girlfriends on the side. With some frequency s/he had pleasurable sex with them. Young describes his subject as appearing “to be quite content and even happy.” In conversation Emma occasionally told him of his/her wish to be a man, a circumstance Young said would be relatively easy to bring about. But Emma’s reply strikes a heroic blow for self-interest:

Сакаш да ја отстраниш вагината? Не знам баш за тоа оти таа е моето бонче за исхрана. Ако го направиш тоа би требало да го напуштам мажот ми и да работам, затоа мислам дека ќе останам таква каква што сум. Мажот ми добро ме издржува, и иако немам никакви сексуални уживања со него, имам многу со моите девојки.

Дури и кога Јанг ја илуминираше интерсексуалноста со светлината на научниот разум, тој започна со нејзиното потиснување. Имено, неговата книга е исто така проширена расправа за најмодерните хируршки и хормонални методи за менување на интерсексуалците или во машки или во женски. Јанг можеби се разликувал од неговите следбеници по тоа што бил помалку судија и контролор на пациентите и нивните семејства, но сепак тој ги овозможил основите врз кои се изградени тековните практики на интервенција.

Некаде 1969 година, кога англиските лекари Кристофер Џ. Дјуерст (Christopher J. Dewhurst) и Роналд Р. Гордон (Ronald R. Gordon) ја напишаа *Интерсексуални нарушувања*, медицинските и хируршките пристапи кон интерсексуалноста се доближија до состојба на ригидна униформност. Не е изненадувачки тоа што толку закоравено мислење се случи во ерата на женствената - мистика - пост-Втората светска војна, при напливот во предградијата и стриктната поделба на семејните улоги согласно полот. Дека медицинскиот консензус не бил сосем универзален (или веројатно изгледал готов повторно да се распадне) може да се сфати од речиси хистеричниот тон на книгата на Дјуерст и Гордон, кој е во изразите контраст со молчаливото расудување на основачкото дело на Јунг. Разгледајте го нивниот воведен опис на интерсексуалното новороденче:

Можеме само да се обидеме да си го замислиме патењето на родителите. Тоа што новороденчето има деформа-

Would you have to remove that vagina? I don't know about that because that's my meal ticket. If you did that, I would have to quit my husband and go to work, so I think I'll keep it and stay as I am. My husband supports me well, and even though I don't have any sexual pleasure with him, I do have lots with my girlfriends.

Yet even as Young was illuminating intersexuality with the light of scientific reason, he was beginning its suppression. For his book is also an extended treatise on the most modern surgical and hormonal methods of changing intersexuals into either males or females. Young may have differed from his successors in being less judgemental and controlling of the patients and their families, but he nonetheless supplied the foundation on which current intervention practices were built.

By 1969, when the English physicians Christopher J. Dewhurst and Ronald R. Gordon wrote *The Intersexual Disorders*, medical and surgical approaches to intersexuality had neared a state of rigid uniformity. It is hardly surprising that such a hardening of opinion took place in the era of the feminine mystique – of the post – Second World War flight to the suburbs and the strict division of family roles according to sex. That the medical consensus was not quite universal (or perhaps that it seemed poised to break apart again) can be gleaned from the near-hysterical tone of Dewhurst and Gordon's book, which contrasts markedly with the calm reason of Young's founding work. Consider their opening description of an intersexual newborn:

One can only attempt to imagine the anguish of the parents. That a newborn should have a deformity....[affection] so fun-

ција... која „влијае“ на толку фундаментално прашање како што е самиот пол на детето... е трагичен настан кој веднаш ни ја привлекува визијата на безнадежно психолошки невклопена личност осуден да живее засекогаш како сексуален фриќ во самотија и исфрустрираност.

Дјуерст и Гордон предупредија дека бебето навистина би имало таква мизерна судбина доколку случајот би бил непрописно менаџиран; „но, за среќа“, напишаа тие, „со правилно менаџирање изгледот е неизмерно подобар отколку што би можеле да си замислат кутрите родители - емоционално вцашени од настанот - или кој и да е друг што не поседува специјално знаење.“

Научната догма брзо се приклони на претпоставката дека без медицинска грижа хермафродитите се осудени на мизерен живот. Како и да е, има неколку емпириски студии кои би ја подржале таа претпоставка, но извесен дел од истото истражување собрано за да се изгради случај во полза на медицинскиот третман и противречи. Френсис Бентон, уште еден од хермафродитите практичари на Јанг, „не бил загрижен за својата состојба, не сакал да биде променет, и уживал во животот.“ Истото може да се каже и за Ема, опортунистичката домаќинка. Дури и Дјуерст и Гордон, непоколебливи во поглед на психолошкото значење на третманот врз интерсексуалците во најрана фаза, прифатиле дека „менувањето на полот“ кај постари пациенти е мошне успешно. Тие известуваат за дваесет случаи на деца прекласификувани во различен пол по наводно критичното доба од осумнаесет месеци. Тие тврдеа дека сите прекласификации биле „успешни“, прашувајќи се дали повторната регистрација би можело да се „препорача посредно отколку што беше сугерирано досега“.

damental an issue as the very sex of the child... is a tragic event which immediately conjures up visions of a hopeless psychological misfit doomed to live always as a sexual freak in loneliness and frustration.

Dewhurst and Gordon warned that such a miserable fate would, indeed, be a baby's lot should the case be improperly managed; “but fortunately”, “they wrote, “with correct management the outlook is infinitely better than the poor parents – emotionally stunned by the event – or indeed anyone without special knowledge could ever imagine.”

Scientific dogma has held fast to the assumption that without medical care hermaphrodites are doomed to a life of misery. Yet there are few empirical studies to back up that assumption, and some of the same research gathered to build a case for medical treatment contradicts it. Francies Benton, another of Young's practicing hermaphrodites, “had not worried over his condition, did not wish to be changed, and was enjoying life.” The same could be said of Emma, the opportunistic hausfrau. Even Dewhurst and Gordon, adamant about the psychological importance of treating intersexuals at the infant stage, acknowledged great success in “changing the sex” of older patients. They reported on twenty cases of children reclassified into a different sex after the supposedly critical age of eighteen months. They asserted that all the reclassifications were “successful,” and they wondered then whether reregistration could be “recommended more readily than [had] been suggested so far.”

Третманот на интерсексуалноста во ова столетие обезбедува јасен пример за она што францускиот историчар Мишел Фуко (Michel Foucault) го нарекува биомок. Знаењето унапредено во биохемијата, ембриологијата, ендокринологијата, психологијата и хирургијата им овозможи на лекарите да го контролираат самиот пол на човековото тело. Повеќекратните противречности на тој вид моќ не повикуваат на грижливо разгледување. Од една страна, медицинското „менаџирање“ на интерсексуалноста се разви во секој случај како обид да се ослободат луѓето од перципираната психолошка болка (иако е нејасно дали болката е на пациентот, на родителите, или на лекарите). А ако ја прифатиме претпоставката дека во една полово поделена култура луѓето можат да ги остварат своите најголеми потенцијали за среќа и продуктивност само ако тие се сигурни дека тие припаѓаат на еден од само двата признаени пола, модерната медицина била крајно успешна.

Од друга страна, истите медицински достигнувања можат да се исчитуваат не како прогрес туку како модус на дисциплина. Хермафродитите имаат непокорни тела. Тие не потпаѓаат природно под бинарната класификација; само хируршката лажица за чевли може да ги смести таму. Но зошто ние би требало да сме загрижени ако некоја „жена“, дефинирана како некој што има дојки, вагина, матка и јајници и кој менструира, исто така има и доволно голем клиторис да пенетрира во вагината на некоја друга жена? Зошто би требало да сме загрижени ако има луѓе чија биолошка опрема им овозможува да имаат секс „природно“ и со мажи и со жени? Одговорите се чини лежат во културната потреба да се зачуваат јасни дистинкции помеѓу половите. Општеството наметнува контрола на интерсексуалните тела затоа што тие ја поматуваат и премостуваат големата поделба. Се

The treatment of intersexuality in this century provides a clear example of what the French historian Michel Foucault has called biopower. The knowledge developed in biochemistry, embryology, endocrinology, psychology and surgery has enabled physicians to control the very sex of the human body. The multiple contradictions in that kind of power call for some scrutiny. On the one hand, the medical “management” of intersexuality certainly developed as part of an attempt to free people from perceived psychological pain (though whether the pain was the patient’s, the parent’s or the physician’s is unclear). And if one accepts the assumption that in a sex-devised culture people can realize their greatest potential for happiness and productivity only if they are sure they belong to one of only two acknowledged sexes, modern medicine has been extremely successful.

On the other hand, the same medical accomplishments can be read not as progress but as a mode of discipline. Hermaphrodites have untruly bodies. They do not fall naturally into a binary classification; only a surgical shoe-horn can put them there. But why should we care if a “woman,” defined as one who has breasts, a vagina, a uterus and ovaries and who menstruates, also has a clitoris large enough to penetrate the vagina of another woman? Why should we care if there are people whose biological equipment enables them to have sex “naturally” with both men and women? The answers seem to lie in a cultural need to maintain the control of intersexual bodies because they blur and bridge the great divide. Inasmuch as hermaphrodites literally embody both sexes, they challenge traditional beliefs about sexual difference: they possess the irritating ability to live sometimes as one sex

додека хермафродитите буквално ги отелотворуваат обата пола, тие ги ставаат под прашање традиционалните верувања за половата разлика: тие ја поседуваат иритирачката способност да живеат понекогаш како еден пол, а понекогаш како друг, и тие го довикуваат сеништето на хомосексуалноста.

Но, што ако нештата беа сосем поинакви? Претставете си еден свет во кој истото знаење што ѝ овозможи на медицината да интервенира во менаџирањето на интерсексуалните пациенти им беше ставено на услуга на повеќекратните сексуалности. Претставете си дека половите се мултиплицирале надминувајќи ги границите што тековно можеме да си ги претставиме. Тоа би требало да биде еден свет на споделена моќ. Пациентот и лекарот, родителот и детето, машкото и женското, хетеросексуалецот и хомосексуалецот - сите тие спротивности, а и други би требало да исчезнат како извори на поделба. Би се јавила нова етика на медицинскиот третман, таква што овозможува амбигвитет во една култура што ја надминала сексуалната поделба. Главната мисија на медицинскиот третман би била да го зачува животот. Така хермафродитите би биле преокупирани првенствено не со тоа дали ќе можат да се сообразат на општеството туку со тоа дали тие можат потенцијално да развијат состојби опасни по живот - хернии, гонадни тумори, неурамнотежнесот на солите причинета од нефункционирање на жлездите - кои понекогаш го придружуваат развојот на хермафродитите. Во мојот идеален свет медицинската интервенција за интерсексуалците ретко ќе се случува пред да има оправдани разлози; последователниот третман би бил кооперативен потфат помеѓу лекарот, пациентот и другите советници тренирани во областите на родовиот мултиплицитет.

and sometimes the other, and they raise the specter of homosexuality.

But what if things were altogether different? Imagine a world in which the same knowledge that has enabled medicine to intervene in the management of intersexual patients has been placed at the service of multiple sexualities. Imagine that the sexes have multiplied beyond currently imaginable limits. It would have to be a world of shared powers. Patients and physician, parent and child, male and female, heterosexual and homosexual – all those oppositions and others would have to be dissolved as sources of division. A new ethic of medical treatment would arise, one that would permit ambiguity in a culture that had overcome sexual division. The central mission of medical treatment would be to preserve life. Thus hermaphrodites would be concerned primarily not about whether they can conform to society but about whether they might develop potentially life-threatening conditions – hernias, gonadal tumors, salt imbalance caused by adrenal malfunction – that sometimes accompany hermaphrodites development. In my ideal world medical intervention for intersexuals would take place only rarely before the age of reason; subsequent treatment would be a cooperative venture between physician, patient and other advisers trained in issues of gender multiplicity.

Не претендирам на тоа дека преминот кон мојата утопија ќе биде рамномерен. Полот, дури и од божемно „нормалниот“ хетеросексуален вид, продолжува да причинува неискажливи тегобности во Западното општество. Се разбира дека културата која допрва треба да се справи - религиозно а, во некои држави и правно - со древната и релативно некомплицирани реалност на хомосексуалната љубов нема брзо да ја прифати интерсексуалноста. Несомнено, досега најпроблематична арена би било одгледувањето на децата. Родителите, барем од Викторијанската ера наваму, се раздрагнуваа, напати дури до степен на потполно одрекување, во однос на фактот дека нивните деца се сексуални суштества.

Сето ова и уште многу што објаснува зошто интерсексуалните деца биле генерално принудени во една од двете владејачки полови категории. Но, кои би биле психолошките последици од пристапувањето на алтернативниот пат - одгледување на децата како одважни интерсексуалци? Навидум, таквиот обрат изгледа исполнет со опасност. На пример, што би му се случило на интерсексуалното дете среде неумоливата свирепост на школскиот двор? Кога ќе дојде време за туширање на часот по физичко, какви ужаси и понижувања би го чекале интерсексуалецот откако неговата/нејзината анатомија ќе се покаже во сета нејзина нетрадиционална слава? Во кој клас ќе се регистрира тој/таа? Која бања ќе ја користи? И како, по фаволите, мама и тато ќе ѝ/му помогнат да го најде патот преку минското поле на пубертетот?

Во изминатите триесет години овие прашања беа игнорирани, бидејќи научната заедница со забележителна едногласност го избегнуваше разгледувањето на алтернативниот пат на непопречената интерсексуалност. Но, модерните истражувачи

I do not pretend that the transition to my utopia would be smooth. Sex, even the supposedly “normal,” heterosexual kind, continues to cause untold anxieties in Western society. And certainly a culture that has yet to come to grips – religiously and, in some states, legally – with the ancient and relatively uncomplicated reality of homosexual love will not readily embrace intersexuality. No doubt the most troublesome arena by far would be the rearing of children. Parents, at least since the Victorian era, have fretted, sometimes to the point of outright denial, over the fact that their children are sexual beings.

All that and more amply explains why intersexual children are generally squeezed into one of the two prevailing sexual categories. But what would be the psychological consequences of taking the alternative road – raising children as unabashed intersexuals? On the surface that tack seems fraught with peril. What, for example, would happen to the intersexual child amid the unrelenting cruelty of the school yard? When the time came to shower in gym class, that horrors and humiliations would await the intersexual as his/her anatomy was displayed in all its nontraditional glory? What bathroom would s/he use? And how on earth would Mom and Dad help shepherd him/her through the mine field of puberty?

In the past thirty years those questions have been ignored, as the scientific community has, with remarkable unanimity, avoided contemplating the alternative route of unanimity, avoided contemplating the alternative route of unimpeded intersexuality. But modern investigators tend

настојуваат да пренебрегнат еден супстанцијален корпус истории на случај, повеќето од нив собирани помеѓу 1930 и 1960 година, пред да земат замав хируршките интервенции. Речиси без исклучок, овие извештаи опишуваат деца кои израснале знаејќи дека се интерсексуалци (иако тоа не го рекламираше) и кои се приспособиле на нивниот невообичаен статус. Некои од студиите се богати со детали - со описи до туширање на физичко (кое повеќето интерсексуалци го избегнувале без инциденти); во секој случај, во групата нема психотичар или самоубиство.

Сепак, нијансите на социјализација кај интерсексуалците повикуваат на уште пософистицирани анализи. Јасно, пред да биде остварена мојата визија за половиот мултиплицитет, првите отворено интерсексуални деца и нивните родители ќе треба да бидат храбри пионери кои ќе го поднесат најголемиот товар на растечките болки на општеството. Но, на долга патека - иако можеби за тоа ќе треба да поминат генерации - наградата може да биде општество во кое сексуалноста е нешто што треба да се слави заради нејзината суптилноста, а не нешто од што треба да се плашме или што треба да го исмеваме.

Превод од англиски јазик: Жарко Трајаноски

Белешки

¹ Припадник на Виговската партија во САД во времето на Граѓанската војна, која се застапувала за политичка филозофија на напредок и општествени реформи и за заштита на граѓанските слободи.

to overlook a substantial body of case histories, most of them compiled between 1930 and 1960, before surgical interventions became rampant. Almost without exception, those reports describe children who grew up knowing they were intersexual (through they did not advertise it) and adjusted to their unusual status. Some of the studies are richly detailed – described at the level of gym-class showering (which most intersexuals avoided without incident); in any event, there is not a psychotic or a suicide in the lot.

Still, the nuances of socialization among intersexuals cry out for more sophisticated analysis. Clearly, before my vision of sexual multiplicity can be realized, the first openly intersexual children and their parents will have to be brave pioneers who will bear the brunt of society's growing pain. But in the long view – though it could take generations to achieve – the prize might be a society in which sexuality is something to be celebrated for its subtleties and not something to be feared or ridiculed.

Notes

¹ Member of the Whig political party, which supported a political philosophy of progress and social changes and protected the civil liberties.